

رگرسیون لجستیک حداقل مربعات جزیی

مرضیه شاهمندی^۱، سروش علیمرادی^۲، علی رجالی^۳
گروه آمار، دانشگاه صنعتی اصفهان

رگرسیون لجستیک چندگانه با متغیرهای توضیحی به هم وابسته در دامنه وسیعی از علوم از جمله علوم اجتماعی، اقتصادی، مهندسی، کشاورزی و پزشکی کاربرد دارد. در مدل رگرسیون لجستیک چندگانه اگر متغیرهای توضیح دهنده وابسته باشند، آن‌گاه مدل ناپایدار شده و برآورد پارامترهای مدل، بسیار نادقيق می‌شود و حتی ممکن است تفسیر رابطه بین متغیر پاسخ و هر متغیر توضیح دهنده با استفاده از نسبت‌های بخت نادرست باشد. از طرفی افزایش تعداد متغیرهای توضیح دهنده موجب وجود همبستگی بین متغیرها می‌گردد و لذا محققین برای رفع این مشکلات روش‌هایی را پیشنهاد می‌دهند. یکی از این روش‌ها تعیین روش حداقل مربعات جزیی به رگرسیون لجستیک چندگانه است. که با کمک روش‌های بوت استرپ، معنی داری ضرایب این نوع از رگرسیون بررسی می‌شوند. در این مقاله ابتدا رگرسیون خطی تعیین یافته جزیی معرفی می‌شود. سپس با به کارگیری مجموعه داده واقعی مربوط به یک نوع ورق فولاد تولیدی، رگرسیون لجستیک حداقل مربعات جزیی به کار گرفته می‌شود و با رگرسیون لجستیک معمولی مقایسه می‌گردد و نتیجه می‌شود که مدل رگرسیون لجستیک حداقل مربعات جزیی نسبت به مدل رگرسیون لجستیک معمولی پایدارتر است و از جهت پیشگویی بهتر عمل می‌کند و تمامی متغیرهای توضیح دهنده تأثیرگذار در آن حضور دارند.

واژه‌های کلیدی: رگرسیون لجستیک چندگانه، هم خطی چندگانه، رگرسیون حداقل مربعات جزیی، بوت استرپ.

۱ مقدمه

رگرسیون حداقل مربعات جزیی ^۱ (*PLS*) به مطالعه رابطه بین یک متغیر پاسخ عددی و یک مجموعه k تایی از متغیرهای توضیح دهنده در شرایطی که رگرسیون چندگانه ناپایدار و نشدنی است، می‌پردازد. از مواردی که امکان استفاده رگرسیون چندگانه وجود ندارد:

¹ Partial Least Squares

- ۱ - وجود هم خطی چندگانه بین متغیرهای توضیح دهنده
- ۲ - کوچک بودن مشاهدات در مقایسه با تعداد متغیرهای توضیح دهنده
- ۳ - وجود داده گمشده در بین مشاهدات

امکان برخورد با چنین مشکلاتی در موقع به کارگیری رگرسیون لجستیک یا به طور کلی تر مدل‌های خطی تعیین یافته نیز وجود دارد. رگرسیون PLS توسط ولد (۱۹۸۴) معرفی شد. اما اول بار در علم شیمی توسط گلادی و کولاوسکی (۱۹۸۶) به کار رفت و معروف شد. کاربرد رگرسیون حداقل مربعات جزیی در علوم مربوط به ارزیابی حواس در کارهای مارتینز و نایس (۱۹۸۹) نیز دیده شده است. این نوع از رگرسیون توسط فرانک و فریدمن (۱۹۹۳) و تننهاس (۱۹۹۸) در چهارچوب آمار تفسیر شد. باستان و همکاران (۲۰۰۵) رگرسیون تعیین یافته جزیی و الگوریتم مربوط به آن را مطرح کردند. همچنین روشی جهت محاسبه مولفه‌های PLS و تعیین تعداد این مولفه‌ها برای باقی ماندن در مدل ارائه دادند. هانگ و همکارش (۲۰۰۹)، روش PLS غیر خطی را برای موضعی که رابطه همبستگی بین متغیرهای توضیح دهنده و متغیرهای پاسخ غیر خطی است پیشنهاد کردند. در این مقاله رگرسیون تعیین یافته جزیی و الگوریتم محاسبه مولفه‌های PLS مرتبط با آن تشریح می‌شود. در ادامه تنها به رگرسیون لجستیک PLS از این کلاس رگرسیونی، بسنده می‌شود. سپس با به کارگیری یک مجموعه داده واقعی مربوط به یک نوع ورق فولاد تولیدی، رگرسیون لجستیک معمولی و رگرسیون لجستیک PLS مقایسه می‌شوند. همچنین روش‌های بوت استرپ جهت اعتبار سنجی ضرایب رگرسیون لجستیک PLS به کار می‌روند. و در انتها نتیجه گیری بیان می‌شود.

۲ رگرسیون خطی تعیین یافته جزیی

فرض کنید X_1, X_2, \dots, X_p یک مجموعه از متغیرهای پیوسته که بدون خطای مشاهده می‌شوند، باشد. n مشاهده از هر کدام از متغیرها را در نظر گرفته و در ماتریس $\{x_{ij}\}_{n \times p} = \{x_1, x_2, \dots, x_p\}$ قرار می‌دهیم. بردار $'$ $y = (y_1, y_2, \dots, y_n)$ یک نمونه تصادفی از متغیر پاسخ Y که مرتبط با مشاهدات ماتریس X است، را فرض کنید. با این محدودیت که مولفه‌های PLS , $t_h = \sum_{j=1}^p w_{hj}^* x_j$ ها متعامد هستند مدل رگرسیون خطی تعیین یافته جزیی^۲ ($PLS - GLR$) \mathcal{Y} روی x_1, x_2, \dots, x_p با m مولفه به صورت زیر

² PLS Generalised Linear Regression

تعريف می‌شود (باستین و همکاران، ۵۰۰۲)

$$g(\Theta) = \sum_{h=1}^m c_h \left(\sum_{j=1}^p w_{hj}^* x_j \right)$$

که پارامتر Θ می‌تواند میانگین یک متغیر پاسخ پیوسته Y یا بردار احتمال مقادیر قابل تعريف یک متغیر گستته Y باشد. تابع ارتباط g با توجه به توزيع احتمالی Y و نکویی برازش مدل به داده‌ها انتخاب می‌شود.

۱-۲ الگوریتم ($PLS - GLR$)

این الگوریتم شامل ۴ قدم است.

قدم ۱ : محاسبه m مولفه PLS ، t_h برای $h = 1, 2, \dots, m$.

قدم ۲ : رگرسیون خطی تعمیم یافته \mathcal{X} روی m مولفه PLS باقی مانده.

قدم ۳ : بیان ($PLS - GLR$) بر حسب متغیرهای توضیح دهنده اصلی.

قدم ۴ : اعتبار سنجی متقابل بوت استرپ ضرایب در مدل نهایی ($PLS - GLR$).

قدم اول و آخر به طور کامل شرح داده می‌شود و در ادامه ۲ قدم دیگر در قالب یک مثال روش می‌شود.

فرض کنید $\{x_1, x_2, \dots, x_p\} = \mathcal{X}$ ماتریس متغیرهای توضیح دهنده استاندارد شده است.

هدف پیدا کردن m مولفه متعامد PLS ، t_h است.

محاسبه اولین مولفه PLS ، t_1 :

قدم ۱ : محاسبه ضریب رگرسیونی a_{1j} ، متغیر توضیح دهنده x_j با استفاده از رگرسیون خطی تعمیم یافته \mathcal{X} روی x_j برای هر متغیر x_j ، $j = 1, 2, \dots, p$.

قدم ۲ : نرمال کردن بردار ستونی a_1 شامل اعضای a_{1j} ، $w_1 = \frac{a_1}{\|a_1\|}$.

قدم ۳ : محاسبه مولفه t_1 وقتی $.t_1 = \frac{\mathcal{X}w_1}{w_1' w_1}$.

محاسبه دومین مولفه PLS ، t_2 :

قدم ۱ : محاسبه ضریب رگرسیونی a_{2j} ، متغیر توضیح دهنده x_j با استفاده از رگرسیون خطی تعمیم یافته \mathcal{X} روی متغیرهای t_1 و x_j برای هر متغیر x_j ، $j = 1, 2, \dots, p$.

قدم ۲ : نرمال کردن بردار ستونی a_2 ، با اعضای a_{2j} ، $w_2 = \frac{a_2}{\|a_2\|}$.

قدم ۳ : محاسبه ماتریس باقی مانده \mathcal{X}_1 از رگرسیون خطی \mathcal{X} روی مولفه t_1 وقتی $x_{h-1,j}$ ، j امین ستون ماتریس \mathcal{X}_{h-1} است.

قدم ۴ : محاسبه مولفه t_2 وقتی $.t_2 = \frac{\mathcal{X}_1 w_2}{w_2' w_2}$.

قدم ۵ : بیان مولفه t_2 بر حسب متغیرهای توضیح دهنده اصلی، $.t_2 = \mathcal{X}w_2^*$

⋮

محاسبه h امین مولفه $.t_h = PLS$

قدم ۱ : محاسبه ضریب رگرسیونی a_{hj} متغیر توضیح دهنده x_j با استفاده از رگرسیون خطی تعیین یافته λ روی متغیرهای t_1, t_2, \dots, t_{h-1} و x_j برای هر متغیر $x_j, j = 1, 2, \dots, p$.

قدم ۲ : نرمال کردن بردار ستونی a_h ، با اعضای a_{hj} .

قدم ۳ : محاسبه ماتریس باقی مانده \mathcal{X}_{h-1} از رگرسیون خطی \mathcal{X} روی مولفه های t_1, t_2, \dots, t_{h-1} وقتی $x_{h-1,j}$ امین ستون ماتریس \mathcal{X}_{h-1} است.

قدم ۴ : محاسبه مولفه t_h وقتی $.t_h = \frac{\mathcal{X}_{h-1} w_h}{w_h^T w_h}$

قدم ۵ : بیان مولفه t_h بر حسب متغیرهای توضیح دهنده اصلی، $.t_h = \mathcal{X}w_h^*$

۲-۲ ساختن معادله رگرسیون لجستیک PLS

در انتهای، یک مدل رگرسیون لجستیک λ روی مولفه های t_1, t_2, \dots, t_h مطرح می شود. معادله رگرسیون لجستیک PLS با بیان این معادله به عنوان یکتابعی از متغیرهای توضیح دهنده اصلی به دست می آید. اگر Y متغیر پاسخ دوتایی و π احتمال پیشامد ($Y = 1$) در نظر گرفته شود، آنگاه داریم :

$$\begin{aligned} \ln\left(\frac{\Pi}{1-\Pi}\right) &= c_1 t_1 + c_2 t_2 + \dots + c_h t_h \\ &= c_1 \mathcal{X}w_1^* + c_2 \mathcal{X}w_2^* + \dots + c_h \mathcal{X}w_h^* \\ &= \mathcal{X}b \end{aligned}$$

$$\Pi = (\pi_1, \pi_2, \dots, \pi_n)' \quad b = c_1 w_1^* + c_2 w_2^* + \dots + c_h w_h^* \quad \text{که}$$

۳-۲ نکته ها

- در محاسبه مولفه (t_h) ، به جای ضریب رگرسیونی a_{hj} که معنی دار نیست، صفر قرار می دهیم یا به عبارتی در محاسبه مولفه PLS تنها متغیرهای معنی دار شرکت دارند.
- تنها h مولفه در مدل باقی می ماند هرگاه برای محاسبه $(1+h)$ امین مولفه (t_{h+1})

هیچ یک از ضرایب $a_{h+1,j}$ تفاوت معنی داری از صفر نداشته باشد.
 ۳ - الگوریتم بیان شده در صورت وجود داده گمشده نیز کاربرد دارد.

مثال ۱ . هدف مورد نظر بررسی تأثیر خواص مکانیکی و شیمیایی بر یک عیب خاص در ورق های فولاد تولید شده توسط یک کارخانه تولید ورق فولاد است. این مجموعه داده شامل ۵۰ مشاهده از اطلاعات تولید در خصوص متغیر پاسخ (Y) و متغیرهای توضیح دهنده است.
 Y : یک متغیر دودویی است که $1 = y$ اگر ورق فولاد تولیدی سالم و $0 = y$ به تولید معیوب اطلاق می شود و همچنین x_1 : استحکام تسليیم ورق فولاد (بر حسب نیوتون بر میلی متر مربع)، x_2 : استحکام کشش نهایی ورق فولاد (بر حسب نیوتون بر میلی متر مربع)، x_3 : فلز سیلیکن (بر حسب درصد)، x_4 : فلز آلومنیوم (بر حسب درصد)، x_5 : فلز منیزیم (بر حسب درصد) هستند.

برازش رگرسیون لجستیک معمولی

در ادامه تمام محاسبات روی پنج متغیر توضیح دهنده استاندارد شده انجام می گیرد.
 نتایج برآش رگرسیون لجستیک معمولی متغیر پاسخ روی پنج متغیر توضیح دهنده استاندارد شده در جدول (۱) و پاسخ های مشاهده شده و پیشگویی شده حاصل از این برآش در جدول (۲) گزارش شده است.

پارامتر	درجه آزادی	برآورد پارامتر	انحراف استاندارد	کای اسکور والد	-p مقدار
ثابت	۱	۲,۴۱۶	۰,۶۶	۱۳,۴۰۱۰	۰,۰۰۰۳
x_1	۱	-۰,۴۶۹۱	۰,۷۳۲۹	۰,۴۰۹۶	۰,۵۲۲۲
x_2	۱	-۱,۱۹۰۸	۰,۵۶۳۹	۴,۴۵۹۸	۰,۰۳۴۷
x_3	۱	-۰,۶۰۷۷	۰,۵۶۷۹	۱,۱۴۵۱	۰,۲۸۴۶
x_4	۱	۰,۵۴۵۴	۰,۵۸۰۲	۰,۸۸۳۷	۰,۳۴۷۲
x_5	۱	۱,۱۰۲۲	۰,۶۴۹۲	۲,۸۸۲۷	۰,۰۸۹۵

جدول ۱. آنالیز حداکثر درستمایی برآوردها.

تعداد پاسخ مشاهده شده	پیشگویی شده ۰	پیشگویی شده ۱	مجموع
۰	۲	۶	۸
۱	۲	۴۰	۴۲
مجموع	۴	۴۶	۵۰

جدول ۲. پیشگویی پاسخ بر اساس مدل رگرسیون لجستیک معمولی.

مشاهده می شود که تعداد پاسخ به اشتباه کلاس بندی شده ۸ تا است که ۱۶٪ از پاسخ های مشاهده شده است.

در جدول (۳)، همبستگی پیرسون بین متغیرهای توضیح دهنده استاندارد شده گزارش شده است که علامت ستاره همبستگی های معنی دار در سطح اعتبار ۰/۵ را نشان می دهد.

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5
x_1	۱				
x_2	-۰/۰۶۶۶	۱			
x_3	-۰/۳۵۸۳*	۰/۲۹۵۶*	۱		
x_4	۰/۳۸۳۹*	-۰/۱۰۴۸	۰/۴۲۹۱*	۱	
x_5	۰/۴۳۶۵*	۰/۰۰۹۳	-۰/۰۲۷۳	۰/۱۰۳۸	۱

جدول ۳. همبستگی های پیرسون بین متغیرهای استاندارد شده.

برازش رگرسیون لجستیک PLS

در داده های ورق فولاد، وجود هم خطی های معنی دار بین تعدادی از متغیرهای توضیح دهنده منجر به مشکلات زیر می شود.

۱ - با توجه به جدول (۱) متغیرهای تأثیر گذار x_4 ، x_3 و x_1 در سطح اعتبار ۰/۱، نا معنی دار شده اند.

۲ - پاسخ های به اشتباه کلاس بندی شده، در صد بالایی را شامل می شوند.

در ادامه برای برازش رگرسیون لجستیک PLS نیاز به محاسبه مولفه های PLS است. با توجه به روش پیشنهادی این مولفه ها محاسبه می شوند.

برای به دست آوردن مولفه اول، t_1 ، رگرسیون های لجستیک جداگانه

پاسخ روی هر کدام از متغیرهای توضیح دهنده استاندارد شده انجام می‌شود. ضرایب a_1 به ترتیب $(0, 0484)$ ، $(0, 09788)$ و $(0, 06575)$ و $(0, 00884)$ و $(0, 01699)$ و $(0, 01169)$ و $(0, 06978)$ هستند. مقدار بیان شده در پرانتز p - مقدار^۳ است. ضرایب ذکر شده همگی در سطح اعتبار 1% معنی دار هستند. بعد از نرمال کردن ضرایب، اولین مولفه PLS به فرم زیر محاسبه می‌شود:

$$t_1 = \frac{-0,6978x_1 + 1,1699x_2 + 0,7x_3 - 0,6575x_4 - 0,9788x_5}{\sqrt{0,6978^2 + 1,1699^2 + 0,7^2 + 0,6575^2 + 0,9788^2}} \\ = -0,361x_1 + 0,6053x_2 + 0,3622x_3 - 0,3402x_4 - 0,5064x_5$$

برای محاسبه دومین مولفه PLS ، t_2 ، ابتدا متغیرهای توضیح دهنده‌ای که سهم معنی داری در محاسبه t_2 دارند مشخص می‌شوند. برای این کار رگرسیون‌های لجستیک پاسخ روی t_1 و هر متغیر توضیح دهنده استاندارد شده انجام می‌شود.

مقادیر p - مقدار مربوط به ضرایب این متغیرهای توضیح دهنده استاندارد شده به ترتیب $0,28137$ و $0,68840$ و $0,79090$ و $0,38990$ و $0,17090$ است که هیچ کدام از سطح اعتبار 1% کمتر نیستند. بنابراین دومین مولفه PLS معنی دار نیست یا به عبارتی دیگر مدل با یک مولفه PLS باقی می‌ماند. با بیان این مولفه بر حسب متغیرهای توضیح دهنده، مدل به فرم زیر حاصل می‌شود:

$$Pr(Y=1) = \frac{e^{2,17+0,4283x_1-0,718x_2-0,4297x_3+0,4036x_4+0,8x_5}}{1+e^{2,17+0,4283x_1-0,718x_2-0,4297x_3+0,4036x_4+0,8x_5}}$$

مشاهده می‌شود که تمامی متغیرهای توضیح دهنده تأثیرگذار در این مدل حضور دارند و همچنین تعداد پاسخ‌های به اشتباه کلاس بندی شده بر اساس این مدل ۷ تا است یعنی یکی کمتر از تعداد پاسخ‌های به اشتباه کلاس بندی شده حاصل از مدل رگرسیون لجستیک معمولی. با توجه به کاهش سالهای به اشتباه کلاس بندی شده، برآورد پارامترهای مدل لجستیک از روش PLS مناسب‌تر از رگرسیون لجستیک معمولی است.

^۳P-Value

۴-۲ اعتبار سنجی برای رگرسیون لجستیک PLS

بوت استرپ تصادفی و متعادل

به منظور به دست آوردن توزیع تجربی برای پارامترهای رگرسیون لجستیک PLS ، یک نوع ساده از بوت استرپ به نام بوت استرپ تصادفی در نظر گرفته می شود. ایده این نوع از بوت استرپ اصلاح تابع توزیع تجربی است.

(ایفرون، ۱۹۸۳) این بوت استرپ را برای حالت پاسخ گستته Y دو تایی ($K = 2$) پیشنهاد داد. فرض کنید \hat{F} توزیع تجربی (y_i, x_i) باشد. تعیین و توسعه بوت استرپ تصادفی به رگرسیون لجستیک PLS (تعیین به حالتی که $K > 2$ است) به فرم زیر است.

فرض کنید $(y_i | x_i = k), \pi_i(y_i = k | x_i), \dots, K$ احتمال مشاهده $y_i = k$ ، $k = 1, 2, \dots, K$ به شرط بردار سط्रی از متغیرهای توضیح دهنده x_i باشد. این احتمالات از دو راه متفاوت قابل محاسبه هستند:

- ۱ - برآوردهای احتمال شرطی از رگرسیون لجستیک معمولی یا رگرسیون لجستیک PLS .
- ۲ - استفاده از توزیع تجربی Y .

فرض کنید B تعداد نمونه های بوت استرپ باشد. بوت استرپ تصادفی قدم های زیر را شامل می شود:

قدم ۱ : برای هر $b = 1, 2, \dots, B$ ، فرض کنید $\mathcal{X}^{(b)}$ ، a امین نمونه بوت استرپی از n متغیر تصادفی iid تولید شده از \hat{F}^{RAND} باشد. برای تعیین یک مقدار مناسب $y_i^{(b)} = k$ ، $k = 1, 2, \dots, n$ برای هر بردار x_i ، $i = 1, 2, \dots, n$ ، یک مقدار شبیه سازی شده از $(y_i | x_i = k)$ را در نظر بگیرید.

قدم ۲ : برای هر نمونه بوت استرپی $(\mathcal{X}^{(b)}, \beta^{(b)})$ ، برآورد ضرایب رگرسیون لجستیک PLS ، به دست می آید.

قدم ۳ : برای هر متغیر توضیح دهنده $p, \dots, j = 1, 2, \dots, p$ ، x_j تقریب مونت کارلوی توزیع بوت استرپ $\hat{\beta}_j$ ، $\hat{\beta}_{\hat{F}^{RAND}, \hat{\beta}_j}^{(B)}$ ، به دست می آید.

در انتهای، صدک های $\Theta_{\hat{F}^{RAND}, \hat{\beta}_j}^{(B)}$ جهت به دست آوردن فواصل اطمینان برای β_j ، به کار گرفته می شود.

ذکر این نکته اهمیت دارد که کارایی محاسبات بوت استرپ، توسط بوت استرپ متعادل یا به عبارتی همان بوت استرپ تقدم و تأخیر (ایفرون و تیب شیرانی، ۱۹۹۳)، که یک اصلاحیه و تعدیل ساده از ساختار نمونه گیری بوت استرپ معمولی است، افزایش می یابد.

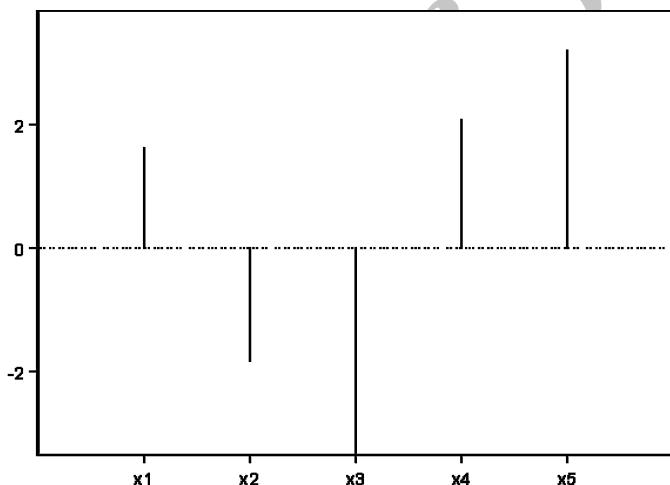
جهت انجام بوت استرپ متعادل قدم های زیر انجام می شود:

- ۱ - B کپی از \mathcal{X} را در یک ماتریس Σ با nB سطر قرار دهید.
- ۲ - یک تقدم و تأخیر تصادفی بین سطرهای Σ ایجاد کنید.

۳ - n سطر اول ماتریس \mathbf{Z} ، اولین نمونه بوت استرپی، n سطر دوم ماتریس \mathbf{Z} ، دومین نمونه بوت استرپی و به همین ترتیب، n سطر آخر ماتریس \mathbf{Z} ، b امین نمونه بوت استرپی در نظر گرفته می شود.

بوت استرپ متعادل مشابه یک طرح بلوکی ناقص متعادل عمل می کند. این نوع طرح ها با توجه به فرم ماتریس اطلاع متناظر شان، طرح های متعادل کارا هستند و با توجه به ملاک های بهینگی، جز طرح های بهینه به شمار می آیند.

روش اعتبار سنجی ناپارامتری پیشنهاد شده برای رگرسیون لجستیک PLS شامل یک مولفه با استفاده از داده های ورق فولاد با $B = 1000$ به کار گرفته شده است و نتیجه در شکل (۱) گزارش شده است. با توجه به فواصل اطمینان نشان داده شده در شکل (۱) و عدم وجود صفر در این فواصل، همه متغیرها در مدل معنی دار هستند.

شکل (۱) : فواصل اطمینان ۹۵٪ بوت استرپ تصادفی متعادل برای داده های ورق فولاد

۳ نتیجه گیری

مشاهده می شود که در صورت وجود هم خطی چندگانه بین متغیرهای توضیح دهنده، به کارگیری رگرسیون لجستیک PLS نسبت به رگرسیون لجستیک معمولی برآوردهای

مناسب‌تری برای پارامترها به دست می‌دهد. همچنین این مدل همه متغیرهای توضیح دهنده تأثیرگذار را شامل می‌شود و از جهت پیشگویی متغیر پاسخ، بهتر عمل می‌کند.

مراجع

- [1] Bastien, P. , Esposito Vinzi, V. and Tenenhaus, M. (2005). PLS generalized linear regression, *Comput. Statist. Data Anal.*, **48**, No. 1, 17-46.
- [2] Efron, B. (1983). Estimating the error rate of a prediction rule: some improvements on cross-validation, *J. Amer. Statist. Assoc.*, **78**, 316-331.
- [3] Efron, B. and Tibshirani, R.J. (1993). *An Introduction to The Bootstrap*, Chapman and Hall, New York.
- [4] Frank, I.E., and Fridman, J.H. (1993). A statistical view of chemometrics regression tools, *Technometrics*, **35**, 109-148.
- [5] Geladi, P., and Kowlaski, B. (1986). Partial least square regression: A tutorial, *Analytica. Chemica.*, **35**, 1-17.
- [6] Martens, H., and Naes, T. (1989). *Multivariate calibration*, London: Wiley.
- [7] Tenenhaus, M. (1998). *La Régression PLS*, Paris: Technip.
- [8] Wold, H. (1984). PLS regression, *Encyclopadia of Statistical Sciences*, Academic Press, New York, **6**, 581-591.
- [9] Zhang, Yi., and Zhang, Y., (2009). Complex process monitoring using modified partial least squares method of independent component regression, *Chemom. Intell. Labora Syst.*, **98**, 143-148.